T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 10.11.2026
Sayı : 3564

52977

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğünün 96. Maddesi gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı **Cevdet YILMAZ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 10.11.2026

Saygılarımla,

Aysu BANKOĞLU
Bartın Milletvekili

Avrupa Komisyonu'nun 4 Kasım 2025 ve 4 Kasım 2026 tarihlerinde yayımladığı Türkiye raporları, ülkemizde kamu yönetiminin işleyişi, demokratik kurumların etkinliği, hukukun üstünlüğü, yolsuzlukla mücadele ve kurumsal hesap verebilirlik bakımından ciddi yapısal sorunların devam ettiğini ortaya koymaktadır.

2025 raporunda demokratik kurumların işleyişine, yürütme gücünün yoğunlaşmasına, yargı bağımsızlığına ve kamu yönetiminde şeffaflık eksikliğine ilişkin eleştiriler yer almıştır. 2026 raporunda ise demokratik gerilemenin devam ettiği, başkanlık sisteminin yapısal sorunlarının ve yürütme ile yargı arasındaki yetersiz güçler ayrılığının giderilmesine yönelik herhangi bir adım atılmadığı açıkça belirtilmiştir.

Raporda Türkiye'de demokratik kurumların işleyişinin ciddi bir endişe kaynağı olmaya devam ettiği, siyasi çoğulculuk, seçim süreçlerinin bütünlüğü, hukukun üstünlüğü ve yerel yönetimler alanlarında gerilemenin sürdüğü ifade edilmektedir.

Kamu yönetimi reformu bakımından da 2026 raporu son derece dikkat çekici tespitler içermektedir. Türkiye'nin kamu yönetimi reformu alanında önceki yılın tavsiyelerini uygulamadığı, bu alanda herhangi bir ilerleme kaydedemediği ve kapsamlı bir kamu yönetimi reform stratejisine ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir.

Raporda özellikle üst düzey kamu görevlerine atamalarda liyakat esasının güçlendirilmesi, kamu personelinin işe alınması, atanması ve terfi süreçlerinde nesnel kriterlerin uygulanması, kamu politikalarının katılımcı ve kanıta dayalı yöntemlerle hazırlanması gerektiği vurgulanmıştır.

Yolsuzlukla mücadele alanında da Türkiye'nin erken hazırlık aşamasında bulunduğu, bağımsız ve etkili denetim mekanizmalarının yeterince güçlendirilmediği, ulusal yolsuzlukla mücadele stratejisinin oluşturulmadığı ve kamu mali yönetiminde şeffaflığın artırılması gerektiği belirtilmiştir.

Özellikle kamu kaynaklarının kullanımı, kamu ihaleleri, devlet yardımları ve yerel yönetimlerin mali denetimi gibi alanlarda uluslararası standartların gerisinde kalınması, kamu yönetimine duyulan güveni zedeleyen temel sorunlar arasındadır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin yürürlüğe girmesinden bu yana yürütme yetkisinin tek merkezde yoğunlaşması, TBMM'nin denetim kapasitesinin zayıflaması ve bağımsız kurumların karar alma süreçlerinin siyasi etkilerden korunamaması yönündeki eleştiriler kamuoyunda da uzun süredir tartışılmaktadır.

Avrupa Komisyonu'nun iki yıl üst üste yayımladığı raporlarda bu sorunların devam ettiğinin ve 2026 yılında daha da ağırlaştığının belirtilmesi, kamu yönetiminin yeniden yapılandırılmasını ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Devlet yönetiminde liyakat, şeffaflık, hukukun üstünlüğü ve hesap verebilirlik bir tercih değil, demokratik bir hukuk devletinin temel yükümlülükleridir. Kamu yönetiminin siyasi sadakat üzerinden şekillendirilmesi, bağımsız denetim mekanizmalarının etkisizleştirilmesi ve kamu kaynaklarının kullanımında yeterli şeffaflığın sağlanamaması yalnızca uluslararası raporlarda eleştiri konusu olmakla kalmamakta, yurttaşların devlete ve kamu kurumlarına duyduğu güveni de aşındırmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi içerisinde kamu yönetiminin koordinasyonundan ve yürütme politikalarının uyumundan sorumlu makamın, bu yapısal sorunların giderilmesi konusunda hangi adımları attığının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. Avrupa Komisyonu'nun 2026 Türkiye Raporu'nda, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin yapısal sorunlarının giderilmesi ve yürütme ile yargı arasındaki güçler ayrılığının sağlanması konusunda herhangi bir adım atılmadığı belirtilmektedir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin demokratik denge ve denetleme mekanizmaları bakımından yeniden değerlendirilmesine yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
2. 2026 raporunda kamu yönetimi reformu alanında önceki yılın tavsiyelerinin uygulanmadığı ve hiçbir ilerleme kaydedilmediği ifade edilmektedir. Türkiye'nin kamu yönetimini liyakat, şeffaflık, hesap verebilirlik ve etkinlik ilkeleri doğrultusunda yeniden yapılandırmaya yönelik kapsamlı bir reform stratejisi bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu strateji planı nedir ve ne zaman kamuoyuyla paylaşılacaktır?
3. Avrupa Komisyonu, üst düzey kamu görevlerine atamalarda liyakat esasının güçlendirilmesini ve işe alım, atama ve terfi süreçlerinde nesnel kriterlerin uygulanmasını talep etmektedir. Son beş yılda bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve kamu kurumlarında gerçekleştirilen üst düzey atamalarda hangi nesnel kriterler esas alınmıştır? Bu atamalarda mesleki yeterlilik, eğitim ve deneyim kriterlerinin ağırlığını gösteren bir değerlendirme sistemi bulunmakta mıdır?
4. Son beş yılda kamu kurumlarında yönetici kadrolarına yapılan atamaların kaçı kariyer meslek mensupları arasından, kaçı kurum dışından gerçekleştirilmiştir? Kurum dışından gerçekleştirilen atamaların toplam atamalar içerisindeki oranı nedir?
5. Avrupa Komisyonu'nun 2026 raporunda yolsuzlukla mücadele alanında ulusal bir stratejinin bulunmaması ve etkili denetim mekanizmalarının güçlendirilmemesi önemli eksiklikler arasında gösterilmektedir. Türkiye'nin ulusal yolsuzlukla mücadele stratejisi ne zaman hazırlanacaktır? Bu konuda sorumlu kurum ve kuruluşlar belirlenmiş midir?

AS.

6. Kamu ihalelerinde şeffaflık ve rekabet ilkelerinin güçlendirilmesi konusunda Avrupa Komisyonu'nun 2025 ve 2026 raporlarında dile getirilen eleştiriler dikkate alınarak, kamu ihale sisteminin istisnaları azaltacak, pazarlık usulünü sınırlandıracak ve kamu kaynaklarının etkin kullanımını güvence altına alacak şekilde yeniden düzenlenmesi planlanmakta mıdır?
7. Avrupa Komisyonu'nun 2026 raporunda kamu mali yönetiminde hesap verebilirliğin artırılması amacıyla yeni bir Kamu Harcamaları ve Mali Hesap Verebilirlik (PEFA) değerlendirmesi yapılması ve sonuçlarının yayımlanması tavsiye edilmektedir. Cumhurbaşkanlığı bünyesinde bu değerlendirmenin gerçekleştirilmesi ve kamuoyuna açıklanması için bir çalışma başlatılmış mıdır? Başlatılmadı ise bir tasarrufunuz olacak mıdır?
8. 2026 raporunda yerel demokrasinin işleyişinin güvence altına alınması, aşırı merkeziyetçiliğin azaltılması ve bölgesel kalkınma politikalarının güçlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Seçilmiş yerel yöneticilerin görevden alınması, belediyelere kayyum atanması ve yerel yönetimlerin idari ve mali özerkliğinin sınırlandırılması uygulamalarının demokratik yerel yönetim ilkeleri açısından değerlendirilmesine yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?
9. Avrupa Komisyonu'nun 2026 raporunda bağımsız sivil toplum kuruluşlarıyla kamu politikalarının hazırlanması süreçlerinde yeterli istişare mekanizmasının bulunmadığı belirtilmektedir. Kamu politikalarının hazırlanmasında meslek örgütleri, sendikalar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaşların katılımını zorunlu kılacak kurumsal bir danışma mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?
10. Avrupa Komisyonu'nun 2025 ve 2026 Türkiye raporlarında ortaya konulan demokratik gerileme, kamu yönetiminde liyakat eksikliği, yolsuzlukla mücadelede yetersizlik ve kurumsal denetim sorunlarına ilişkin tespitler karşısında Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanmış bir eylem planı bulunmakta mıdır? Varsa bu planın hedefleri, uygulama takvimi, sorumlu kurumları ve kamuoyuna açıklanma tarihi nedir?

AB.